

UCHWAŁA Nr 110 RADY MINISTRÓW

z dnia 3 maja 1974 r.

w sprawie doskonalenia i rozwoju systemu orientacji i poradnictwa zawodowego.

W celu doskonalenia i rozszerzania pomocy młodzieży szkolnej, młodocianym nie pobierającym nauki i pełnoletnim kandydatom do pracy w prawidłowym wyborze zawodu lub pracy Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała określa zasady organizowania pomocy młodzieży szkolnej oraz osobom młodocianym i pełnoletnim w wyborze zawodu lub pracy.

§ 2. 1. Pomocy związanej z prawidłowym wyborem lub zmianą zawodu albo pracy, zwanej dalej „orientacją i poradnictwem zawodowym”, udzielają:

- 1) młodzieży uczącej się i studiującej w ostatnich latach nauki — szkoły, szkoły wyższe oraz poradnie wychowawczo-zawodowe,
- 2) młodocianym nie pobierającym nauki oraz pełnoletnim kandydatom do pracy lub przygotowania zawodowego (nauki zawodu) — terenowe organy administracji państwowej,
- 3) młodocianym i pełnoletnim pracującym — zakłady pracy, w których są zatrudnieni, zwane dalej „zakładami pracy”.

2. Orzecznictwo lekarskie na potrzeby poradnictwa zawodowego w szkołach, w szkołach wyższych, w poradniach wychowawczo-zawodowych i w terenowych organach administracji państwowej oraz w zakładach pracy sprawują zakłady społeczne służby zdrowia.

§ 3. Instytucje i zakłady pracy, o których mowa w § 2, współpracują w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego z organizacjami społecznymi i młodzieżowymi oraz organizacjami spółdzielczymi i rzemieślniczymi.

§ 4. Zakłady pracy:

- 1) współdziałają z terenowymi organami administracji państwowej, poradniami wychowawczo-zawodowymi i szkołami w zakresie orientacji zawodowej młodzieży szkolnej i studenckiej, w szczególności przez:
 - a) udzielanie pełnej informacji o potrzebach kadrowych oraz wymaganiach niezbędnych do wykonywania pracy w poszczególnych zawodach i na stanowiskach pracy w zakładzie,
 - b) utrzymywanie stałych kontaktów w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego ze szkołami, poradniami wychowawczo-zawodowymi i terenowymi organami administracji państwowej przez upoważnionego przedstawiciela służby pracowniczej,
- 2) współdziałają z terenowymi organami administracji państwowej, instytucjami oświaty dorosłych oraz organizacjami społecznymi w organizowaniu orientacji i poradnictwa zawodowego dla pracowników w razie konieczności zmiany zawodu lub zatrudnienia, a także dla pracowników podnoszących bądź doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe.

§ 5. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych:

- 1) w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrami Oświaty i Wychowania, Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Zdrowia i Opieki Społecznej oraz wojewodami i prezydentami miast wyłączonych z województw ustali:
 - a) zakres i kierunki działania w dziedzinie orientacji i poradnictwa zawodowego,
 - b) zasady współdziałania oraz planowania i realizacji zadań w zakresie orientacji i poradnictwa zawo-

wego stosownie do tendencji rozwojowych i przewidywanych potrzeb kadrowych kraju, a także poszczególnych regionów,

- 2) w porozumieniu z Ministrami Oświaty i Wychowania oraz Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ustali zasady i warunki wspólnego dokształcania i doskonalenia — w zakresie problematyki wyboru zawodu, dalszej nauki i pracy — pracowników terenowych organów administracji państwowej, poradni wychowawczo-zawodowych, organizatorów orientacji zawodowej (doradców zawodowych) w szkołach, pełnomocników Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych do spraw zatrudniania absolwentów szkół wyższych, pełnomocników do spraw zatrudniania absolwentów szkół zawodowych oraz przedstawicieli zakładów służby pracowniczej,
- 3) zorganizuje prace nad charakterystykami i monografiami zawodów dla celów orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 4) określi dla resortów gospodarczych, zjednoczeń branżowych i zakładów pracy formy pomocy w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego, uwzględniając w tym dorobek pracowni psychologii i socjologii pracy.

§ 6. 1. Wojewodowie, prezydenci miast i naczelnicy powiatów, miast stanowiących powiaty oraz miast i powiatów:

- 1) podejmą przy współdziałaniu organizacji społecznych działanie w celu organizowania w ramach pracy społecznej pomocy w wyborze zawodu lub pracy zwłaszcza w tych powiatach (miastach), w których nie są zorganizowane poradnie wychowawczo-zawodowe; w pracach tych powinni brać udział doświadczeni pracownicy instytucji oświatowych, służby zdrowia, terenowych organów administracji państwowej oraz zakładów pracy,
- 2) zapewnią sukcesywne organizowanie w urzędach terenowych organów administracji państwowej — poczynając od dnia 1 stycznia 1975 r. w pierwszej kolejności w miastach-siedzibach urzędów wojewódzkich, a następnie w miastach o zatrudnieniu w gospodarce uspołecznionej wynoszącym ponad 25 tys. osób — punktów orientacji i poradnictwa zawodowego dla kandydatów do pracy lub przygotowania zawodowego (nauki zawodu), współdziałających z instytucjami oświatowymi,
- 3) zapewnią warunki kadrowego i organizacyjnego wzmocnienia istniejących poradni wychowawczo-zawodowych oraz stopniowe organizowanie, tam gdzie to jest uzasadnione, poradni w powiatach (miastach), w których nie ma dotychczas takich poradni,
- 4) zapewnią stałą współpracę urzędów wojewódzkich, powiatowych i miejskich z poradniami wychowawczo-zawodowymi i zakładami pracy w zakresie pomocy w wyborze zawodu, dalszej nauki oraz zatrudniania uczniów z niepełną sprawnością fizyczną lub umysłową albo innymi zaburzeniami.

2. Zasady organizowania punktów orientacji i poradnictwa zawodowego ustala Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych. Do zadań punktów należy w szczególności zapewnianie kandydatom do pracy lub przygotowania zawodowego (nauki zawodu):

- 1) informacji o zawodach, warunkach pracy i płac w zakładach pracy, możliwościach uzupełniania, podnoszenia kwalifikacji zawodowych i awansu w zawodzie,

perspektywach rynku pracy, w tym zwłaszcza o zawodach mało popularnych,

- 2) indywidualnych porad zawodowych, stosownie do potrzeb osób mających podjąć pracę lub przygotowanie zawodowe (naukę zawodu).

3. Zasady organizowania poradni wychowawczo-zawodowych określa Minister Oświaty i Wychowania.

§ 7. Minister Oświaty i Wychowania zapewni podniesienie poziomu i rozwój orientacji zawodowej i poradnictwa zawodowego dla ogółu młodzieży w okresie ostatnich lat nauki w szkołach podstawowych, średnich ogólnokształcących i w szkołach zawodowych, jako integralnej części procesu nauczania i wychowania, w szczególności przez:

- 1) przekazywanie — w ramach nauczania przedmiotów szkolnych — elementarnej wiedzy o zawodach i kształtowanie w toku procesu wychowawczego pożądanej postawy i dążeń zawodowych młodzieży,
- 2) powierzenie we wszystkich szkołach jednemu z nauczycieli, po odpowiednim przeszkoleniu, dodatkowej funkcji organizatora orientacji zawodowej (doradcy zawodowego) i określenie jego praw i obowiązków wynikających z wykonywania tych zadań,
- 3) zastosowanie w pracy szkół systematycznej obserwacji cech osobowości ucznia, charakteryzującej jego rozwój w ciągu nauki szkolnej,
- 4) działanie przy współpracy organizacji młodzieżowych na rzecz ujawniania i rozwoju uzdolnień młodzieży,
- 5) rozszerzenie — w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa — orientacji i poradnictwa zawodowego w zakresie nabywania, uzupełniania i doskonalenia kwalifikacji pracowników w zawodach niezbędnych dla rozwoju rolnictwa i usług na wsi,
- 6) opracowywanie i przekazywanie do użytku poradni wychowawczo-zawodowych, szkół i administracji szkolnej materiałów metodyczno-instruktażowych, diagnostycznych i informacyjnych w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 7) kształcenie pomocniczego personelu na potrzeby orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 8) powołanie centralnego ośrodka orientacji i poradnictwa zawodowego.

§ 8. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej zapewni należytą organizację i poziom badań lekarskich w zakresie przydatności zawodowej uczniów wszystkich typów szkół w celu ustalania przeciwwskazań, a w szczególnie trudnych przypadkach — również wskazań, w wyborze zawodu i pracy, zwłaszcza przez:

- 1) zapewnienie kadr fachowych dla orzecznictwa lekarskiego w poradnictwie zawodowym dla młodzieży i dorosłych,
- 2) systematyczną współpracę szkolnej służby zdrowia z przemysłową służbą zdrowia i innymi jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia,
- 3) szersze uwzględnianie problematyki badań i orzecznictwa lekarskiego związanych z wyborem zawodu w programach dokształcania i doskonalenia lekarzy i pielęgniarek zatrudnionych w szkolnej i przemysłowej służbie zdrowia oraz w ośrodkach zdrowia na wsi,
- 4) ustalenie jednostki wiodącej w kształceniu, dokształcaniu i doskonaleniu lekarzy — specjalistów w zakresie poradnictwa zawodowego,

5) aktualizację — z lekarskiego punktu widzenia — kryteriów przydatności zawodowej młodzieży i pracowników dorosłych do poszczególnych zawodów i stanowisk pracy.

§ 9. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki:

- 1) zapewni w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych i Ministrem Oświaty i Wychowania kształcenie, dokształcanie i doskonalenie kadr z wyższym wykształceniem o odpowiednim profilu zawodowym i w rozmiarach umożliwiającym dalszy rozwój orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 2) wprowadzi do programów nauczania szkół wyższych na kierunkach kształcących nauczycieli odrębny przedmiot lub zajęcia z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
- 3) zapewni stałe współdziałanie szkół wyższych z okręgowymi poradniami wychowawczo-zawodowymi i szkołami średnimi w zakresie orientacji zawodowej młodzieży kandydującej na studia wyższe, a w szkołach wyższych — orientację zawodową dla studentów przed podjęciem pierwszej pracy,

4) ustali w porozumieniu z Prezesem Polskiej Akademii Nauk, Ministrem Oświaty i Wychowania i z zainteresowanymi ministrami zakres i organizację badań naukowych dotyczących orientacji i poradnictwa zawodowego oraz nowych metod pracy stosowanych w poradnictwie dla młodzieży i dorosłych.

§ 10. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustali zasady organizowania orientacji zawodowej oraz tryb udzielania porad zawodowych kandydatom do zawodów wojskowych i żołnierzom w czynnej służbie wojskowej.

§ 11. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych zapewni zorganizowanie systemu orientacji i poradnictwa zawodowego osobom odbywającym karę pozbawienia wolności oraz nieletnim przebywającym w domach poprawczych.

§ 12. Zaleca się organizacjom społecznym, spółdzielczym i rzemieślniczym nawiązanie współpracy w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego z odpowiednimi instytucjami i zakładami pracy.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz